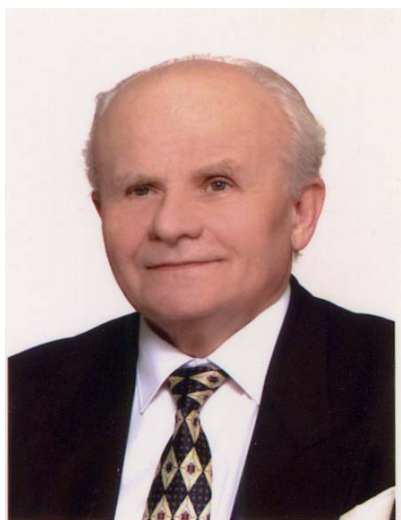

Prof. dr inż. Wiesław Seruga 1927–2019

Profesor Wiesław Seruga urodził się 20 czerwca 1927 r. w Olkuszu. Szkołę Powszechną ukończył w Warszawie w 1939 r., Gimnazjum im. ks. Józefa Poniatowskiego oraz Liceum ukończył w 1944 r. – częściowo na tajnych kompletach, częściowo prywatnie oraz w Szkole Handlowej. Wyrzucony z Warszawy po Powstaniu w 1944 r. powrócił do zburzonego miasta w lutym 1945 r.

W latach 1945–1948 studiował w Szkole Inżynierskiej im. H. Wawelberga

dr inż. Andrzej BUZE¹⁾, dr inż. Jerzy MUKOSIEJ,
mgr inż. Henryk ŚWIĄTEK,
dr hab. inż. Krzysztof ZYMMER, prof. L-IEL¹⁾
e-mail: [a.buze; k.zimmer]@iel.pl

¹⁾ Instytut Elektrotechniki,
ul. M. Pożaryskiego 28, 04-703 Warszawa

PRACE INSTYTUTU ELEKTROTECHNIKI
ISSN-0032-6216, LXVI, zeszyt 281, 2020

i St. Rotwanda, uzyskując dyplom inżyniera elektryka. Dalsze studia odbył w latach 1948–1952 na Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej, uzyskując tytuł magistra inżyniera elektryka, ze specjalnością trakcji elektrycznej. Od 1952 do 1959 r. jako asystent prof. W Kotowskiego prowadził wykłady i ćwiczenia z podstaw elektrotechniki oraz ćwiczenia z maszyn elektrycznych na wydziałach nieelektrycznych Politechniki Warszawskiej a także w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego i Wieczorowej Szkole Inżynierskiej. Stopień doktora nauk technicznych uzyskał w Instytucie Elektrotechniki w 1970 r. – przedstawiając pracę z dziedziny maszyn trakcyjnych. W maju 1977 r. otrzymał tytuł profesora.

Swą długoletnią pracę w Instytucie Elektrotechniki rozpoczął w sierpniu 1948 r., a zakończył w 2002 r. Przeszedł wszystkie szczeble kariery naukowej – od asystenta przez adiunkta, docenta do profesora. W latach 1948–1949 był asystentem technicznym dyrektora instytutu. W latach 1949 do 1967 pełnił funkcję kierownika i organizatora Laboratorium Zakładu Trakcji Elektrycznej, następnie w latach 1967–1972 był kierownikiem tego zakładu. W roku 1972 został powołany na stanowisko dyrektora jednego z największych instytutów naukowo-badawczych w kraju jakim był Instytut Elektrotechniki, jednocześnie mianowano Go na stanowisko dyrektora Naukowego Zjednoczenia Przemysłu Maszyn i Aparatów Elektrycznych. Obydwie funkcje pełnił do 1992 r. Przez następne dziesięć lat czyli do 2002 r. był pełnomocnikiem dyrektora instytutu ds. współpracy z przemysłem. W latach 1990–2010 pracował w Izbie Gospodarczej Przemysłu Elektrotechnicznego jako dyrektor biura izby. Był także członkiem wielu towarzystw naukowych i technicznych krajowych oraz zagranicznych (m.in. PAN, IEEE,

IET, IUTP), uczestniczył w szeregu komitetach i radach technicznych (w wielu przypadkach jako przewodniczący). Był członkiem dziewięciu rad naukowych. Brał czynny udział w pracach krajowych i międzynarodowych komitetów normalizacyjnych (IEC, CENELEC, PKN).

Profesor Seruga był autorem lub współautorem ponad stu dwudziestu publikacji oraz stu dziewięćdziesięciu opracowań badawczych. Jego specjalnością była trakcja elektryczna kolejowa, miejska i górnicza. Jako pragmatyk, szczególnie cenił prace o dużym znaczeniu aplikacyjnym. Był współautorem oraz inicjatorem wprowadzenia do produkcji i eksploatacji wielu rozwiązań technicznych głównie z dziedziny trakcji elektrycznej, a także inicjatorem i współautorem licznych prac badawczych. Spośród dużej ilości wdrożeń zrealizowanych z inicjatywy i przy udziale Profesora można wymienić projekty silników i prądnic trakcyjnych, opracowanie bezpieczników na 3 kV prądu stałego, produkowanych następnie w Zakładzie ZWAR, opracowanie opatentowanie i wdrożenie bandaży szklano-epoksydowych do produkcji wirników maszyn prądu stałego, ujednoczenie technologii produkcji uzwojeń przy naprawach maszyn trakcyjnych eksploatowanych przez PKP. Efektem powyższych projektów stały się bardzo duże korzyści techniczne i ekonomiczne. Uznanie rangi Instytutu i osobistych kwalifikacji dyrektora Serugi wyraziło się w powierzeniu mu funkcji koordynatora ogólnokrajowych programów badawczych z dziedziny Elektrotechniki. Funkcję tę pełnił nieprzerwanie w trzech kolejnych programach zleconych przez Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego i Techniki oraz Ministerstwo Przemysłu Maszynowego w latach 1976–1990. Szeroka tematyka tych programów obejmowała: maszyny i urządzenia do wytwarzania, transformacji oraz rozdziału energii

elektrycznej, opracowanie i wdrożenie do produkcji wyrobów rynkowych opartych na nowych technikach, rozwój podzespołów i urządzeń elektrotechnicznych. Wyniki badań uzyskane w powyższych programach zostały w znacznym stopniu wykorzystane w przemyśle, zyskując wysokie uznanie kooperantów przemysłowych. W rezultacie realizacji wymienionych projektów, uzyskano istotne korzyści ekonomiczne i techniczne w formie wprowadzenia do produkcji w przemyśle krajowym nowatorskich technologii wytwarzania elementów przeznaczonych dla Elektrotechniki.

W okresie pracy prof. Serugi na stanowisku dyrektora nastąpił największy rozwój kadry naukowej Instytutu Elektrotechniki, a ściśle związki, jakie utrzymywał z Polską Akademią Nauk, wyższymi uczelniami, zakładami przemysłowymi oraz użytkownikami wyprodukowanych urządzeń i wyrobów były źródłem wysokiej pozycji Instytutu. Dużym sukcesem Profesora było zorganizowanie Zakładu Badań Podstawowych Elektrotechniki, który był pierwszą wspólną placówką naukowo-badawczą Ministerstwa Przemysłu i Polskiej Akademii Nauk. Działalność Profesora miała przy tym kierunek praktyczny, podejmował przede wszystkim prace na potrzeby przemysłu i eksploatacji. Rozbudował zakłady doświadczalne. Miały one opierać swą produkcję głównie na opracowaniach Instytutu, Był inicjatorem i organizatorem Izby Gospodarczej Przemysłu Elektrotechnicznego, powstałej (zgodnie z tendencjami światowymi) w 1991 r. jako samorządowej organizacji branżowej.

Pracowitość, inicjatywność i wyjątkowy dynamizm Profesora były zauważane przez czynniki zarządzające gospodarką i organizacje zawodowe. Za zasługi w rozwoju krajowego przemysłu elektrotechnicznego oraz czynny udział w elektryfikacji transportu uzyskał liczne odzna-

czenia resortowe i stowarzyszeniowe, przyznane przez Ministerstwo Komunikacji, NOT, SEP. Otrzymał także Złotą Syrenkę za zasługi dla Warszawy. Uhonorowany został również wysokimi odznaczeniami państwowymi: Srebrnym Krzyżem Zasługi, Kawalerskim oraz Komandorskim Krzyżem Odrodzenia Polski.

Profesor Wiesław Seruga był naukowcem o wyróżniającej pracowitości, wysokiej kulturze osobistej i uznanym autorytecie. Był erudytą. Dużo czytał i ciągle poszerzał swą wiedzę w czym pomagała Mu umiejętność szczególnie szybkiego przyswajania tekstu. Rozpoznawał z łatwością istotę rzeczy, odrzucając sprawy mniej ważne i drugorzędne. Miał łatwość podejmowania decyzji również tych trudnych. Nieustannie zabiegał o kondycję i rozwój

Instytutu oraz o stan przemysłu elektrotechnicznego, który uważał za kluczowy dla gospodarki naszego kraju. Pracował niezwykle intensywnie i wydajnie.

Dzięki wydatnemu wsparciu swej żony, cały swój czas poświęcał pracy zawodowej. Odchodząc ze stanowiska dyrektora, pozostawił Instytut w dobrym stanie zarówno pod względem merytorycznym jak i ekonomicznym. Był jednym z największych patriotów Instytutu Elektrotechniki, a także osobą życzliwą dla współpracowników i podwładnych.

Profesor Seruga należał do pokolenia elektryków polskich, które dokonało historycznych osiągnięć w elektryfikacji kraju w tym PKP. Położył szczególne zasługi dla rozwoju badań w dziedzinie elektrotechniki oraz dla przemysłu i polskiej gospodarki.